

Suvivili ja suviraps

linas *o* agro

SISUKORD

PÖLDUBA

Trumpet	4
---------------	---

PÖLDHERNES

Respect	5
Egle DS	6

SUVIODER

Laureate	7
Amidala	8
Klarinette	9

KAER

Montrose	10
Scotty	11

SUVINISU

Elaya	12
Kapitol	13
Winx	14

SUVITRITIKALE

Xerion	15
--------------	----

TATAR

MHR Korona	16
------------------	----

SUVIRAPS

Menthal	17
Contra CL	18
INV140 CL	19
Ingrid	20
Lagonda	21

Sortide kirjeldused on koostatud nii Leedu katsekeskuste kui ka Eesti Maaelu Teadmuskeskusest saadud info põhjal. Katsepiirkonnad Eestis on Viljandi, Võru, Kuusiku ja Jõgeva. Peale selle erakatsete alusel tehtud uuringud ning sordiaretajate lisainformatsioon. Tähele tuleb panna, et uuringud on tehtud sellele aastale omaste ilmastikutingimuste alusel. Lisaks juhime teie tähelepanu sellele, et muude kasvutingimuste puhul, nagu külviaeg, muld, kliimatingimused, väetamine ja taimekaitse, võivad sordiparameetrid esitatud kirjeldustest erineda.

Lühend AVTS – Leedu Sordiaretuskeskus

Lühend METK – Maaelu Teadmuskeskus

PÕLDUBA

TRUMPET

Saaten-Union (NPZ), Saksamaa

Keskvarajane

Taimed keskmise kõrgusega

Sobib väga hästi ka mahevilljeluks

Madal 1000 tera mass, lihtne käsitleda

Väga hea lamandumiskindlus

Sordi omadused

Väga stabiilse (ning kõrge potentsiaaliga) saagiga nii põua - kui ka rohkete sademetega aastatel. Saksamaal oli 2017. aastal väga märg ning 2018. aastal väga kuiv ning mõlemal aastal oli Trumpeti saagikus kõige kõrgem võrreldes teiste põldoa sortidega. Õitsemine keskvarajane. Kauu palju ning need on kompaktsemad = stabiilsem valmimine. Väga hea haiguskindlusega. Tanniiniga sort, õied on värvilised.

Saksamaa, Leedu, Eesti 2018.-2019. aasta katsetes oli tal kõrgeim saak ning madalaim 1000 tera mass. Leedus 2018. a 7,3 t/ha, Vertigo (meie eelnev sort) 5,4 t/ha; 2019. a 4,3 t/ha, Vertigo 3,4 t/ha. Eestis 2019. a 7,2 t/ha, standardsort 6,3 t/ha

KAS TEADSITE?

Mida sügavamale põlduba külvata, seda parem on veevarustus ka kuivadel aastatel. Rasketes muldades on soovitatav külvisügavus vähemalt 6 cm. Kergemate muldade puhul tuleks seda suurendada kuni 10 cm-ni.*

Põldoad suudavad mügarbakteritega sümbioosi kaudu siduda õhulämmastikku ja teha selle taimetele kättesaadavaks. Seega, kui põhitõiteainetega varustus on piisav ja pH-väärtus jääb vahemikku 6-7, ei ole põlduba vaja lämmastikuga väetada. Saaten-Unioni (NPZ) põldoa väetamis-soovitus Leedu katsete põhjal NOP27K73.*

Tagasiside: Oisu piirkonnas 4 t/ha.

*Allikas: Saaten-Unioni Kaunviljade kataloog 2023. a

Saagi keskmine kvaliteet METK andmetel 2018.-2019. a:

Katsekoht	Külviaasta	Saak, kg/ha	1000 tera mass, g	Kasvu-periood päevades	Taimede kõrgus, cm	Proteiin kuivaines, %	Tanniinide sisaldus, %	Alumiste kaunte kinnituskõrgus, cm
Viljandi	2018	1478	342	97	71	29,2	0,812	24
Võru	2018	1923	320	96	76	28	0,822	23
Viljandi	2019	5550	450	126	79	27,6	0,715	28
Võru	2019	8449	457	128	122	27,5	0,576	32

PÕLDHERNES

RESPECT

Maribo Seed International ApS,
Taani

Taimede keskmine kõrgus 82 cm

Leedu sordilehes alates
2009. aastast

Väga hea lamandumiskindlus
Väga hea seemnete varisemiskindlus

Varajane

Sordi omadused

Varajane poollehetu põldherne sort. Tegemist on kollase toiduhernega, millel on väga hea seisukindlus, jääb püstiseks ka pärast koristusküpsuse saabumist (läbi aastate saanud väga head tagasisidet). Terad on keskmise suurusega. Katseaastate jooksul kahjustas laikpõletik ainult kuni 5 % taimedest. Respect on ennast põuastel aastatel näidanud üsna vastupidavana Baltikumi eri piirkondades.

Saagi kvaliteet
Keskmine proteiinisaldus
22,0–25,1%

Kliendi tagasiside Lääne-Virumaalt:
Võhmuta PM: „Väga hea tulemus! Ühtlane valmimine, hea seisukindlus. Varisemist ja lamandumist ei esinenud. Põld püsis umbrohust puhas kuni koristuseni (Corum+Dash). Respect oli valitud just hea seisukindluse tõttu ja täitis igati ootusi, saagiks 3,2 t/ha.“

Kliendi tagasiside Imaverest: 4,5 t/ha.

Kliendi tagasiside Harjumaalt:
Saunja-Sassi talu: „Kasvas väga hästi ja ainult kiitvad sõnad selle sordi kohta. Hernest oli ca 10 kauna taime kohta ning saagikuseks 4,5 t/ha.“

Sellel aastal väga head tagasisidet saanud oma seisukindluse ja saagikuse poolest. Kuna tegemist on varajase sordiga, siis õitsemine toimus enne põudasid. Viljavahelduses tasub omada erineva valmimisega sorte (Meie hilisem põldherne sort on Egle DS)

PÕLDHERNES

EGLE DS

UUS

LAMMC Žemdirbystės institutas
(Leedu Põllumajanduse Instituut)

Väga hea lamandumiskindlus
Väga hea seemnete varisemiskindlus

Leedu sordilehes alates
2021. aastast

Sordi omadused

Tegemist on umbes 10 päeva hilisema sordiga kui Respect. Dotnuva Seedi erakatsetes aastatel 2019–2020 oli Egle DS keskmine saagikus 6,11 t/ha. Katsete põhjal on valgusisaldus hernes keskmiselt 23,8%. 2022.–2023. aasta keskmine 4,8 t/ha.

Keskhiline

Tagasiside Põltsamaalt: „Hilisem kui Respect. 2024. aastal oli seisukindlam sort kui konkurent sordid. Väetist ei kasutanud, saak 3 t/ha.“

LAUREATE

Syngenta UK, Suurbritannia

Taimede keskmine kõrgus 63 cm

Eesti sordilehes 2016. aastast

Väga hea lamandumiskindlus

Õlleoder/söödaoder

Keskhiline

Saagi keskmine kvaliteet METK andmetel 2015.-2016. a:

Keskmine mahukaal 62 kg/hl, 1000 tera mass 45 g. Kasvuaeg 2015. aastal 108 päeva, 2016. aastal 100 päeva. Ohete eemaldumine teradest ei olnud probleemiks.

Saagikus METK andmetel 2015.-2016. a:

	2015	2016
Viljandi	7,8 t/ha	6,4 t/ha
Võru	8,5 t/ha	6,4 t/ha
Kuusiku	9,1 t/ha	6,5 t/ha
Jõgeva	8,3 t/ha	5,2 t/ha

Sordi omadused

Kaherealine suvioder, väga suure saagipotentsiaaliga õlleodra sort. Väga vastupidav jahukaste suhtes, vastupidav äärislaiksusele, kollasele roosteale, odra-triipõvele ja ramulaariale, kasvukõrgus keskmine. Soome viljelusvõistluse võitja aastal 2018. Laureate on meie teistest suvi-otradest veidi madalama kasvuga. 2015. aasta AHDB soovitusliku listi sortidest kõige saagikam, sh kõige saagikam pritsimata katses. Laureate on Euroopas kõige populaarsem suvi-odra sort.

Kliendi tagasiside: Kristjan Kasearu Mälbergi Jõekääru Talu: „Ma jäin väga rahule, keskmine saak umbes 7 t/ha, pea ei murdu, mis on väga oluline odra puhul (2022. hooaeg). 2023. aasta saak 5 t/ha ja väga kõrge 1000 tera mass (kuni 55 g).“

SUVIODER

AMIDALA

Saaten-Union
(Nordsaat Saatucht GmbH)

Eesti sordilehes alates
2021. aastast

Õlleoder/söödaoder

Keskvalmiv

Väga hea lamandumiskindlus

Sordi omadused

Kaherealine suvioder, suure saagipotentsiaaliga õlleodra sort erinevates kliimatingimustes. Väga hea haiguskindlusega sort. Natuke pikem kõrs kui sordil Laureate, kuid väga hea lamandumiskindlusega. Amidala on Saksamaal kõige populaarsem suvi-odra sort.

Saagi keskmine kvaliteet METK andmetel
2020.-2021. a:

Keskmine mahukaal 67 kg/hl, 1000 tera mass 48 g. Kasvuaeg 2020. aastal 105 päeva, 2021. aastal 85 päeva. Ohete eemaldumine teradest ei olnud probleemiks.

Kliendi tagasiside: Andruse Talu, Janek Kivi: „Väga hea sort, happeline ja liivane muld - ja see oli väga võimas ja huvitav, teist rinnet ei tulnud, 5 t/ha.“

SUVIODER

KLARINETTE

Secobra Saatzucht, Saksamaa

Väga hea lamandumiskindlus

Leedu sordilehes alates
2020. aastast

Sordi omadused

Kaherealine suvioder, kõrge ja stabiilne saak eri agrofoonidel, sobilik erinevate mullastike puhul, väga hea haiguskindlus, väga hea seisukindlus, keskmisest pisut lühema kõrrega, kuid veidi kõrgem kui Laureate. Meie valikust kõige varasem suviodra sort. Sobib nii tavaviljaks kui ka maheviljeluseks. Väga hea haiguskindlus lehtedel levivate haiguste suhtes, näiteks jahukaste, võrklaiksus. Teiste haiguste kahjustusi pole eri katsetes täheldatud.

Söödaoder

Keskvarajane

Kuusiku katsekeskuse andmed 2021. aastal: 7,62 t/ha, taime kõrgus 62 cm, pea loomine 22.06.2021, vahaküpsus 13.07.2021

*Kliendi tagasiside: Meelis Marmor
Lustivere Põld OÜ-st. sort väga
meeldis, 397 id/m², 6,51 t/ha*

KAER

MONTROSE

Lantmännen SW Seed, Roots

Leedu sordilehes alates
2018. aastast

Toidukaer

Keskvalmiv

Taimede keskmine kõrgus 89 cm

Väga hea lamandumiskindlus

Sordi omadused

Väga suure saagipotentsiaaliga kaera sort. Tugeva kõrrega, seega väga hea lamandumiskindlus. Üsna hea haiguskindlusega, sobib väga hästi nii tava- kui ka mahevijelusse.

Kliendi tagasiside: peale vihma säilitas oma värvuse. 2020. aastal Dotnuva Seedi erakatsetes oli 8,6% kõrgema saagiga kui 13 muu sordi keskmine. Mitmelt kliendilt tuli sellel aastal tagasiside: mahukaal oli kõrge, värv püsib ilusana, seega läks toiduklassi.

Kliendi tagasiside Viljandimaalt: Suislepa Vili OÜ: „Algareng oli hea, väga palju vaeva temaga nägema ei pidanud ja saak oli hea. Kasvatatakse veel. Lamandumist ei esinenud. 4 t/ha.”

Saagi keskmine kvaliteet METK andmetel 2016.-2017. a:

Katsekoht	Külviaasta	Saak, kg/ha	1000 tera mass, g	Kasvu- periood päevades	Taimede kõrgus, cm	Mahukaal, g/l	Proteiin kuivaines, %	Sõklasus, %
Viljandi	2016	5544	30,8	101	89	462	11,5	28,8
Võru	2016	6926	34,3	100	90	448	13,3	24,9
Kuusiku	2016	7025	36	100	93	462	11	25,9
Jõgeva	2016	6145	34,4	99	97	464	11,2	25
Viljandi	2017	7122	41	103	88	498	10,3	24,8
Võru	2017	8648	37,2	106	121	502,6	10,1	25
Kuusiku	2017	7545	39,8	109	71	489	11	26,5
Jõgeva	2017	8163	38,5	114	97	517	9,7	25

SCOTTY

UUS

Saaten-Union, Saksamaa

Keskvalmiv

Soome viljelusvõistlusel saavutas Scotty 26 kaera seas 3. koha!
Saagikus 7,7 t/ha, mahukaal 56 kg/hl (rohkem kui I ja II kohal)

Kvaliteediklass
Toidukaer

Keskmisest suurem 1000 tera mass

Sordi omadused

Suurepärane ning stabiilne saagikus aastate lõikes paljudes katsetes. Väga hea haiguskindlus jahukaste suhtes tänu PM7 resistentsuse geenile. Keskmine kuni suur tera, lihtne sorteerida. Tugev vars, väga hea lamandumiskindlus.

Sobib mahetootmisel ja kasvatamiseks eri piirkondades.

SUVINISU

ELAYA Ohetega suvinisu

UUS

Edelhof, Austria

Keskvarajane

Dotnuva Seedi (Leedus)
keskmised katseandmed
2021.-2024. a:
Saagikus 6,95 t/ha
(105% standardsordist)
Keskmine proteiinisisaldus 13,1%
Langemisarv 351 s
Mahukaal 76,1 kg/hl
Kleepvalk 26%
Jämedad terad, 2,5 mm
läbimõõduga jäi sõelale 98%

Kvaliteediklass
Toidunisu

Väga hea lamandumiskindlus

Sordi omadused
Ülihea kvaliteedi ja saagikuse kombi-
natsioon. Peab hästi vastu roostetele.
Kindlasti vajab fungitsiidi fusarioosi
vastu, kuna vastupidavus on keskmine.
Küpsetuskvaliteet: A-kvaliteet

KAPITOL

Secobra Saatzucht, Saksamaa

Leedus registreeritud
2019. aastal

Keskvalmiv

Saagi keskmine kvaliteet METK
andmetel 2017.-2018. a:

Terade keskmine proteiinisaldus 13,9% (2018. aastal oli kõigis piirkondades proteiin üle 14%), kleepvalgu keskmine sisaldus 28%, langemisarv 280 s, mahukaal 80 kg/hl. 1000 tera keskmine mass on 35 g.

Saagikus METK andmetel 2017.-2018. a:

	2017	2018
Viljandi	5,1 t/ha	5,7 t/ha
Võru	9,6 t/ha	5,6 t/ha
Kuusiku	5 t/ha	3,7 t/ha
Jõgeva	8,3 t/ha	4,2 t/ha

Kvaliteediklass
Toidunisus

Väga hea lamandumiskindlus

Sordi omadused

Tegemist on toidunisuga: väga hea haigusresistentsuse, keskmise kasvukõrguse ja stabiilse saagiga leplik sort, sobilik nii tavaviljelusse kui ka maheviljelusse, kompenseeriv kasv, hoiab langemisarvu ka pärast vihma.

Ilma fungitsiide kasutamata oli katsevariandis (9 punkti - väga vastupidav sort) tulemuseks: nisu triiptõvele keskmiselt 8,2, lehestiku helelaiksusele 8,0, pähiku helelaiksusele 8,3 punkti. Vastupidavust jahukastele hinnati 9,0, pähiku fusarioosile 8,2, pruunrooste 8,5 punkti.

*Tagasiside: Järvamaa klient:
400 idanevat tera / m² ja
saagikus 4,8 t/ha.*

SUVINISU

WINX

UUS

Secobra Saatzucht, Saksamaa

Väga hea lamandumiskindlus

Kvaliteediklass
Toidunisu

Sordi omadused

Varasemapoolne saagikas toidunisu kvaliteedinäitajatega suvinisusort. Hästi peab vastu jahukastmele, kõrreliste lehelaiksusele. Veidi madalama kõrrega kui meie suvinisu Kapitol.

Keskvarajane

Dotnuva Seedsi (Leedus) keskmised katseandmed 2020.-2023. a:

- Proteiin 13%
- Mahukaal 79 kg/hl
- Langemisarv 301 s
- Kleepvalk 26%
- Jämedad terad, 2,5 mm läbimõõduga jäi söelale 98%
- 10% saagikam kui standardsordid

*Tagasiside Leedu farmeritelt
2024. aastal: „Teil on
kuldaväärt sort, 6 t/ha.“*

Tagasiside: Järvamaal 400 idanevat tera / m² ja saagikus 4,9 t/ha, langemisarv 260 s, proteiin 13,6%.

SUVITRIKALE

XERION

Secobra Recherches,
Prantsusmaa

Leedu sordilehes alates
2021. aastast

Keskiline

Väga hea lamandumiskindlus

Sordi omadused

Idanemisest läheb umbes 100 päeva valmimiseni. Üsna haiguskindel sort. Väga hea mahukaal. 10% saagikam kui meie varasem suvitrikale sort (Puzon). Sort on väga vastupidav jahukastele, fusarioosile.

Saagi keskmine kvaliteet Dotnuva
Seeds andmetel:

Keskmine proteiin 12,8%, mahukaal keskmiselt 75 kg/hl. 1000 tera maht 46 g ning taime keskmine kõrgus 97 cm. 2019.–2020. aastal keskmine saagikus 7,19 t/ha. Kõrgem saak saadi 2020 aastal 9,7 – t/ha.

TATAR

MHR KORONA

Malopolska Hodowla Roslin, Poola

Lamandumiskindel

Soovituslik külvinorm
300–350 taime/m²

Sordi omadused

Tegemist on 30% kõrgema saagikusega kui meie vana sort VB Nojai. Samuti on see sort veidi madalam, kvaliteedilt on sarnane:

1000 tera mass – 31,4–33,0 g

Proteiin – 11,4%

Tärklis – 56,2%

Mahukaal – 51,1 kg/hl

Kõrge 1000 tera mass

Keskvalmiv

SUVIRAPS

MENTHAL

Rapool, Saksamaa

Leedu sordilehes aastast 2015

Nuutrikindel hübriidsort

Keskhiline

Taimede keskmine kõrgus 125 cm

Väga hea lamandumiskindlus

Väga hea kõtrade avanemiskindlus

Sordi omadused

Menthal on mõnevõrra hilisema õitsemise ja küpsemisega kui teised suvirapsi sordid. Külvata tuleks teda pigem varakult. Kui jääda koristusel 2-3 päeva hilisemaks, aitab see koristuskonveierit ühtlustada. Mentalil on paks kõder, taimed peavad hästi vastu lamandumisele. Mentalil on hea saagikuse kõrval ka väga kõrge õlisisaldus.

Tagasiside Viljandimaalt 2024. aastal:
3,8 t/ha

SUVIRAPS

CONTRA CL

Rapool, Saksamaa

Clearfieldi hübriidsort

Keskvalmiv

Külviaeg varasem kuni keskmine

Lamandumiskindel

Hea kõtrade avanemiskindlus

Sordi omadused

Stabiilne, paindlik suvirapsi sort. Seemne- ja õlisaagikus kõrge. Keskiline öitsemine toetab intensiivset biomassi tekkimise etappi ja suuremat saagikuspotsentsiaali, isegi rasketes tingimustes. Täiustatud lämmastikutõhusus tagab väetamisel suurema paindlikkuse. 2019. aasta registreerimisjärgsed katsed toovad esile +5% saagikuse kasvu CL-i segmendis. Haiguskindlus on rapsil ka väga hea.

Contra CL paistab stressirohketel aastatel silma ka saagikuse stabiilsusega, 2021. ja 2022. aastal saagikam kui standardsordid.

Tagasiside Järvamaalt: 2,7 t/ha

SUVIRAPS

INV140 CL

BASF, Saksamaa

Clearfieldi hübriidsort

Varajane

Väga hea lamandumiskindlus

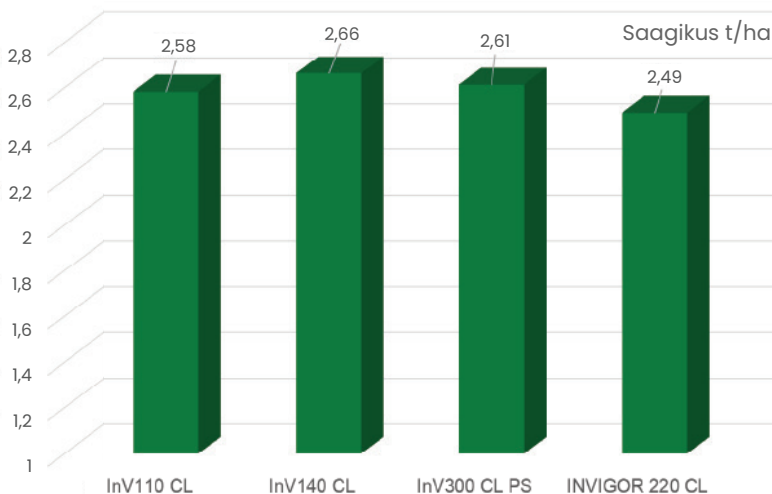

Sordi omadused

Taime kiire areng, keskvarajane õitsemine ja varajane valmimisaeg. Keskmise kõrgusega suvirapsi sort. Väga kõrge õlisisaldus ning hea proteiinisisaldus.

Tagasiside: Järvamaa klient:
284 ha keskmine 2,7 t/ha,
suure põllu 57 ha keskmine
3,37 t/ha, õlisisaldus 43%.

Kuusiku katsekeskus 2023, Clearfield

SUVIRAPS

INGRID

Lantmännen Seed, Rootsi

Eesti sordilehes alates 2021. aastast

Hübriidsort

Väga hea kõtrade avanemiskindlus

Keskiline

Sordi omadused

Eestis ja Leedus on erinevad katsetulemused näidanud, et Ingrid on kõige saagikam suvirapsi sort.

Ta on meie suvirapsi sortidest kõige madalam. Tal oli ka kõige kõrgem õlisaldus võrreldes teiste sortidega.

Taimed keskmise kõrgusega

Aasta	Riik	t/ha	Katse keskmine	INGRID vs keskmine	Õlisus, %
2019	Eesti	4,59	4,34	+6 %	47,4
2020	Eesti	4,12	3,86	+7 %	46,3
2020	Leedu	3,71	3,53	+5 %	48,7
2021	Leedu	2,06	1,89	+9 %	46,1

Kliendi tagasiside: Uno Lehtla Pärnumaalt: „Sealt, kus võtta sai, oli 4 t/ha. Võimas rinnuni kasv ja mis peamine, tormid ja vihmad ei lõõnud kõtrasid lahti, hästi hoidvad kõtrad.“

LAGONDA

Rapool, Saksamaa

Eesti sordilehes aastast 2017

Hübriidsort

Keskiline

Taimed keskmise kõrgusega

Väga hea lamandumiskindlus

Väga hea kõtrade avanemiskindlus

Sordi omadused

Kompaktne hübriid. Küllaltki haiguskindel, väga kõrge saagi- ning õlipotentsiaaliga. Varane õitsemine. Üsna hea kõtrade varisemiskindlus, pakub koristuskonveieris paindlikkust. Stabiilne saagikus isegi karmides piirkondades. Väga saagikas, kiire algarenguga.

Leedu AVTS 2016.-2017. aasta andmetel oli keskmiselt saagikus 112% võrreldes standardsortidega. Eesti sordikatsetes 116% võrreldes standardsortidega. Keskmine õlisisaldus seemnetes on 46%.

linas *o* agro

Võta meie müügimeeskonnaga ühendust
www.linasagro.ee

2025